



HALDEN
KOMMUNE

Avdelingsplan

Halden kulturskole



Bilde av kulturskolen. Foto: Magdalena K. Sendrowicz

Innhold

Formålet med avdelingsplanen og forankring i planverk	3
Målsetting og rammebetingelser	4
Del 1	5
Kulturskolens ansvarsområder	5
Opplæringsprogrammer	6
Hvem kan bli elev ved kulturskolen?	7
Kulturskolens ansatte	7
Felles mål	7
Den kulturelle skolesekken	8
Om den kulturelle skolesekken	8
Organisering	8
Ung Kultur Møtes	8
Del 2	9
Fag- og undervisningsplaner	9
Våre breddeprogram	10
Kultursommerskole	10
Sosial gaming som møtearena	10
Kulturtilbud i samarbeid med skolene	10
Våre kjerneprogram	11
Kjerneprogram i musikk	11
Kjerneprogram i teater	28
Kjerneprogram i dans	30
Kjernetilbud i visuell kunst	35
Våre fordypningsprogram	39
Fordypning i musikk	39
Fordypning i teater	39
Fordypning i dans	39
Fordypning i visuell kunst	39
Referanser	40



Formålet med avdelingsplanen og forankring i planverk

Formålet med planen er å formidle hvordan vi drifter og utvikler kulturskolen i Halden. Planen bygger på den nasjonale rammeplanen *Rammeplan for Kulturskole – mangfold og fordypning*, som ble vedtatt av Hovedutvalget for undervisning, oppvekst og kultur i Halden kommune 15. juni 2023. Avdelingsplanen er også bygd på Halden kommunes visjon og verdier, samt øvrige føringer i kommunens planverk.

Halden kommune har en høyere andel lavintektshusstander enn gjennomsnittet på landsbasis. Utdanningsnivået er også lavere enn gjennomsnittet i Norge (Halden kommune, 2023). Kulturskolens skal gi barn og unge tilgang til et mangfoldig kunst- og kulturfaglig tilbud av høy kvalitet.

Halden kulturskole skal bidra til å oppnå målsettingen i

Kommuneplanens Samfunnsdel 2018-2050: "En kommune det er godt å bo i – gode levekår, en trygg oppvekst for barna med mangfold og høy livskvalitet."

Kommunedelplan Oppvekst 2023-2032: "Halden er en god kommune å vokse opp i, der tjenestene samhandler for å gi barn og unge best mulig utviklingsbetingelser uavhengig av forutsetninger, sosial, økonomisk og kulturell bakgrunn. Vi skal legge til rette for inkludering og en barndom som gir meningsfylte liv."

Halden kulturskole jobber etter følgende strategier i *Kommunedelplan Kultur 2022-2034*:

S1.1.1 – forsterke satsingen på Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken, gjennom samspill mellom kultur, skole, institusjoner og det lokale profesjonelle kulturfeltet.

S1.1.2 – Halden kulturskole tar en fremskutt posisjon som lokalt kulturpedagogisk kompetansesenter, og skaper deltakelse, mestring og utvikling gjennom et variert og aktuelt fagtilbud av høy kvalitet.

S1.2.1 – styrke kulturtilbudenes kvalitet og utvikling gjennom medvirkning og aamskaping med barn og unge.

S1.3.5 – tilrettelegge for at kultur er tilgjengelig for alle, uavhengig av alder, økonomi, sosialt utgangspunkt eller funksjonsforutsetninger.

S1.4.1 – Halden kulturskole og grunnskolen utvikler samspillet som gjensidige kompetanse-ressurser innen estetiske fag.

S1.4.2 – kommune og kulturliv er pådrivere og samarbeidspartnere i utviklingen av videregående eller høyere utdanning innen kunst- og kulturfag i Halden.



Kulturskolen er et lovpålagt tilbud forankret i Opplæringsloven

§ 26-1. Kulturskole - Kommunen skal ha eit tilbod om kulturskole til barn og unge, organisert i tilknytning til skolen og kulturlivet.

§ 26-2. Formålet med kulturskolen - Kulturskolen skal leggje til rette for at elevane får delta i ulike aktivitetar der dei får lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstnariske uttrykk, i eit trygt og godt skolemiljø.

og med bakgrunn blant annet i UNESCO-konvensjonene om barns rettigheter.

I **Meld. St. 18** (2020-2021) Oppleve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge, har Stortinget bedt regjeringen om å styrke kulturskolen for fremtiden.

Målsetting og rammebetingelser

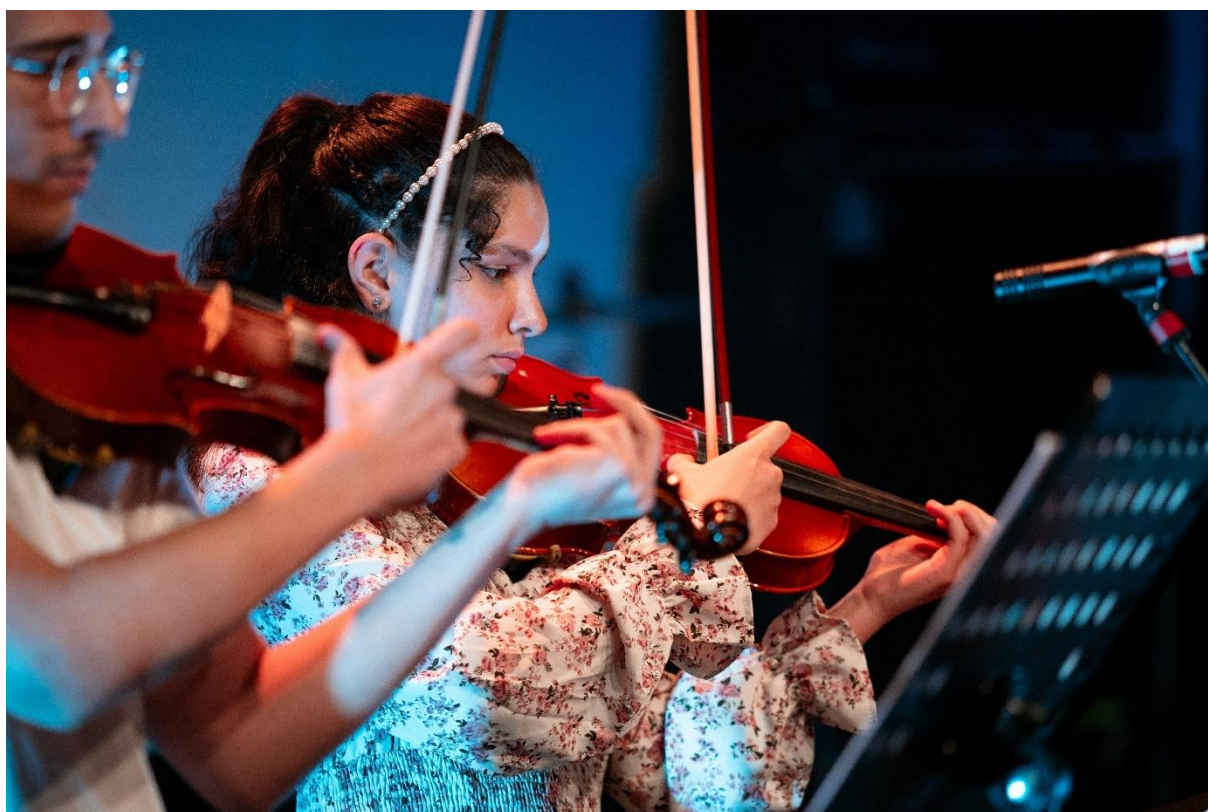
Kulturskolen er lokalisert i Ynglingen i kulturkvartalet. Per juni 2025 har kulturskolen ca 250 elevplasser i bruk på helårsbasis, med kapasitet til ca 100 elevplasser til ved nåværende rammer. Målet er å gi et tilbud til 10% av barn og unge under 18 år i kommunen, som tilsvarer ca 600 elevplasser. En forutsetning for å nå målet er nye og egnede driftslokaler for kulturskolen, der et tilbud av en slik størrelsen er mulig. Kulturskolen har 6,35 årsverk fordelt på 15 ansatte. For å nå målet på 10% må det tilføres 4 årsverk i kulturskolen.



Del 1

Kulturskolens ansvarsområder

Kulturskolen skal være en lærende organisasjon der kontinuerlig forbedring og utvikling, samarbeid og innovativ tenkning står sentralt. Vi skal ha god kommunikasjonsflyt internt og eksternt. Det jobbes aktivt for å opprettholde et støttende og lærende arbeidsmiljø. Kulturskolen drifter tre ansvarsområder: Opplæringsprogrammer innen estetiske fag, Den Kulturelle Skolesekken og Ung Kultur Møtes.



Bilde fra UKM Halden i 2025. Foto: William Fabian Stang.

Opplæringsprogrammer

Halden kulturskole organiserer sin undervisning i tre opplæringsprogrammer; breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram. Felles for alle programmene er at eleven som deltar skal møte et tilpasset undervisningsopplegg med fokus på mestring og opplevelse, individuelt eller i gruppe. Ved å organisere kulturskoletilbudet slik vil vi kunne tilby varierte undervisningstilbud til barn og unge som ønsker å delta utfra deres egne forutsetninger og ambisjoner.

Breddeprogram

– en døråpner

Opplæringsprogrammet breddeprogram har som mål å kunne være en døråpner for barn og unge til mangfoldet og bredden av estetiske fag. Breddeprogrammet organiseres på ulike måter. Det er naturlig at breddetilbudene utvikles i sammenheng med kompetansen som er i virksomheten, behov i samfunnet og i samarbeid med skole/barnehage/ etter-skoletidsaktiviteter og frivilligheten.

Interne breddeprogram er introduksjonskurs som ikke krever forkunnskaper. Tilbudene kan være rettet mot nye eller eksisterende elever. Innholdsmessig kan dette være spesialkurs som er arrangert innenfor en bestemt tidsperiode eller tverr-/flerfaglig tilbud som er supplerende til kulturskolens kjernetilbud.

Eksterne breddeprogram er gratis undervisningstilbud som blir arrangert i lokalsamfunnet og gjerne i samarbeid med andre virksomheter, som f.eks. skole.

Kjerneprogram

– langsiktig utvikling

Opplæringsprogrammet kjerneprogram er det som mange opplever som det tradisjonelle kulturskoletilbudet. Her starter ofte elevene ved ung alder og det jobbes metodisk slik at elevene opplever progresjon og mestring over tid.

Undervisning i kjerneprogrammet gir elevene kunnskap, innsikt og forståelse og utvikler evner til samspill og samarbeid. Undervisningen ruste eleven til fremtidig utvikling i faget eller gir evner som er nødvendige for å bli kreative og åpne individer - uansett hvordan fremtiden ser ut. Læringsutbytte i kjerneprogrammet er derfor mer enn bare å lære å gjøre, men elevene får øvd seg i å bruke hele selvet; sammen med andre.

Halden kulturskoles lokale fag- og undervisningsplaner beskriver innhold, læringsmål og arbeidsmetodikk; dette for å kunne synliggjøre det langsiktige pedagogiske arbeidet.

Fordypningsprogram

– for den som ønsker mer

Halden kulturskole tilbyr et fordypningsprogram for de som viser særdeles stor interesse for deres aktivitet.

Å være elev i fordypningsprogrammet krever en forpliktelse til deltagelse i programmets helhet og innhold. Programmet bygger på kjerneprogrammet, men er forsterket med hensyn til faginnhold og undervisningstimetall. I tillegg har Halden kulturskole organisert fordypningsprogrammet på en slik måte at eleven møter flere sider av sitt fagfelt. Fordypningsprogrammet har fokus på at elevene skal gå dypere i kjernen av sitt fag.

I tillegg gjennomføres det forsterkede mengden med undervisning og gi elevene attraktive arenaer for læring og fremføring vil de få dypere forståelse for faget samt rom til vekst og utvikling.

Fordypningsprogrammene er ofte organisert i samarbeid med universitets- og høyskolesektor, samt med andre relevante aktører.

Hvem kan bli elev ved kulturskolen?

Halden kulturskole skal være en kulturskole for alle. Det betyr at kulturskolen skal legge til rette for alle som ønsker å delta i opplæringen uansett hvilke forutsetninger og forventninger de har i møte med det faglige tilbudet og undervisningen som blir tilbudt. For at elevene skal ha de fysiske forutsetningene som kreves er det enkelte fag som har en anbefalt alder ved oppstart. For elever som begynner i kjerneprogrammet vårt så er det ikke nødvendig med noen forkunnskap. Vi mener at alle barn og unge kan lære seg et instrument, dans, teater eller visuell kunst. Kulturskolen jobber aktivt for å møte de som av ulike årsaker ikke oppsøker tilbudet direkte.

Kulturskolen skal legge til rette for at det er løpende kontakt mellom kulturskole og hjem om elevenes utvikling, trivsel, frammøte og øvingsinnsats; dette er avgjørende for elevens utvikling og framgang. En viktig faktor for at eleven skal lykkes, er at både foresatte og lærer er engasjert og støttende og har forventninger til at barnet skal lære.

Kulturskolens ansatte

Våre ansatte holder høy kompetanse innen sitt felt, med kunstfaglig- og pedagogisk utdanning, eller realkompetanse. Vår stab består av lærere, miljøarbeidere og administrasjon.

Vi setter eleven i sentrum og tilpasser undervisningen for hver enkelt elev eller hver enkel gruppe. Gjennom arbeidet vi gjør skal vi være nysgjerrige på strømninger i tiden, på samme tid som vi skal bevare tradisjoner. Dette for å kunne identifisere oss med den tiden hvor elevene lever i og gjøre undervisningen eller tilbudet relevant.

Vi etterstreber å være et forbilde innen våre felt, og vise elevene hva som trengs for å kunne oppnå felles målsetting. Våre lærere opererer med en stor mengde metodefrihet. Det betyr at veien til å finne den mest givende reisen for barnets eller gruppens utvikling vil variere fra individ/ gruppe og lærerens faglige kompetanse. Selv med stor frihet følger kulturskolelæreren de visjoner, retninger og rammer som kulturskolen definerer.

Felles mål

Halden kulturskole setter elevens læring og utvikling i sentrum. Det er det individuelle møte mellom lærer og elev eller elev og fag, som er retningsgivende for didaktikken og metodene som benyttes i undervisningen. Å bli kjent med forutsetningene for læring gir en realistisk plan om å nå elevens mål. Elever og foresatte skal gjøres kjent med hvilke forventninger kulturskolen har til elevens innsats i de ulike programmene igjennom en tydelig informasjon i forkant av undervisningsstart. Viktige ledd i dette arbeidet er våre fag- og undervisningsplaner som beskriver innholdet i undervisningen. Kulturskolen er en læringsarena, men også et fritidstilbud. Å etablere et trygt miljø er positivt for elevenes sosiale kompetanse. I felles prosjekter, forestillinger og lignende formidlingsarenaer gis elevene mulighet til å samarbeide og bli kjent med andre på tvers av alder og fag. Ved Halden kulturskole skal kulturskoleansatte bidra til at eleven opplever at de er en del av et stort kulturskolefellesskap.



Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal ordning som sørger for at alle skoleelever i Norge får oppleve profesjonell kunst og kultur hvert år.

Om den kulturelle skolesekken

Gjennom ordningen får elevene mulighet til å oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for profesjonelle kunst- og kulturuttrykk. Kulturtilbudet skal være av høy kvalitet, og vise hele bredden av de seks kulturuttrykkene: film, kulturarv, litteratur, musikk, scenekunst og visuell kunst. Dette er også i tråd med målene i de ulike læreplanene for skolen.

Den kulturelle skolesekken har vært en del av den kulturpolitiske satsingen til regjeringen for grunnskolen siden 2001. Etter hvert ble også videregående skole innlemmet i ordningen.

Det vil si at alle elever, fra 1. klasse i grunnskolen til 3. trinn på videregående skole, får oppleve profesjonell kunst og kultur gjennom DKS.

Organisering

DKS er et samarbeid mellom Kultur- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, og alle fylkeskommunene og kommunene i landet. Kulturtanken – Den kulturelle skolesekken Norge fikk i 2016 det nasjonale ansvaret for ordningen.

DKS er altså et samarbeidsprosjekt mellom kultur- og opplæringssektoren på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, og omfatter alle skolene i Norge. Fylkeskommunen er ansvarlig for regional koordinering og programmering, men kommunene har også mulighet til å utvikle egne programmer lokalt.

Halden kulturskole har ansvaret for å programmere og forvalte DKS i Halden.

Ung Kultur Møtes

Halden kulturskole samarbeider med Ungdomstilbudene i Skofabrikken og i Rockehuset, Halden bibliotek og eksterne aktører om en felles UKM-festival årlig. Festivalen samkoordineres med BomKræsjBang organisert av Musikk Dans Drama ved Halden videregående skole, og gjennomføres på vårhalvåret. Målet er å gjennomføre en festival for, med og av unge i Halden, og å etablere et helårsprogram med fokus på møtearenaer.

FNs barnekonvensjon § 12 slår fast at barn og unge har rett til å si sin mening i alle saker som angår dem. Virksomhetene skal samarbeide om medvirkning fra barn og unge, med mål om å jobbe aktivt for reell medvirkning fra barn og unge, jamfør medvirkningsstigen til sosiologen Roger Hart.



Del 2

Fag- og undervisningsplaner



Bilde fra «Jungelboken» satt opp i 2025. Foto: Johannes Granseth.



Våre breddeprogram

Kultursommerskole

Første og siste uken av sommerferien tilbyr kulturskolen en tverrfaglig kultursommerskole. Tilbudet retter seg i hovedsak mot barn fra 7 til 12 år, og barna får undervisning i musikk, teater, dans og visuell kunst. Pedagogene har lager nytt innhold til kultursommerskolen hvert år, og setter ulike temaer. Innholdet skal lede til en felles visning på fredagen, der innslag fra alle tilbudene settes sammen. Pedagogene *kan* gjennomføre det samme pedagogiske opplegget begge uker. Tidspunktene på kultursommerskolen, fagene og innholdet kan variere noe fra år til år. Det er omtrent 100 barn som deltar årlig på kultursommerskolen.

Sosial gaming som møtearena

Halden kulturskole har høsten 2023 etablert et tilbud innen sosial gaming som møtearena. Tilbudet drives i kulturskolens lokaler i mellombygget. Målet for tilbudet er å skape en trygg og sosial arena, der deltakerne får opplæring i bruk og håndtering av gamingutstyr. Deltakerne får mulighet til å knytte nettverk, oppleve mestring, inkludering og kunne utforske nye spill og ny teknologi. Tilbudet vektlegger miljøarbeid, og drives derfor av en miljøarbeider og ikke av en pedagog som våre øvrige undervisningstilbud.

Kulturtilbud i samarbeid med skolene

Kulturskolen er i ferd med å etablere samarbeid med grunnskoler og kommunale barnehager i Halden, for å nå målene i *Kommunedelplan Oppvekst 2023-2032*. Gjennom samarbeid ønsker vi å bygge nettverk mellom utdanningsinstitusjonene, etablere en felles kompetanseutvekslingsarena, og jobbe for å skape gode oppvekstkår for barn og unge i Halden, samt et helhetlig utdanningsløp innen kunst- og kulturfag. Kulturskolen samarbeider også med Musikk Dans og Drama ved Halden vgs.



Våre kjerneprogram

Kjerneprogram i musikk

I kjerneprogrammet jobbes det med systematisk opplæring over tid. Undervisningen er individuelt tilpasset og gjennomføres individuelt, i gruppe og/eller i ulike ensemble. Her er det fokus på den enkelte elev og det legges til rette for at eleven skal få de best mulige forutsetninger for å oppfylle sitt potensial. (Fra Rammeplan).

Overordnede mål

Halden kulturskole har et mål om at elevene gjennom vår undervisning får muligheten til å:

- oppleve musikk- og spilleglede
- oppleve mestingsfølelse og positiv selvutvikling
- utforske instrumentet og musikken på ulike måter
- bli aktiv lytter
- få tilpasset opplæring og tilegne seg ferdigheter på instrumentet ut ifra ambisjonsnivå
- få muligheter til fordypning som kan danne grunnlag for videregående og høyere utdanning i musikk
- utvikle evnen til samspill og samarbeid
- få mulighet til å formidle musikk gjennom konserter i både stort og lite format
- få mulighet til å utvikle seg som selvstendig musiker som kan ha langvarig glede av musikkens verden
- utvikle seg til å bli ressurspersoner som bidrar til å berike det levende kulturlivet gjennom sin lidenskap for musikk

For å kunne tilrettelegge for disse målene har vi følgende forventninger til eleven:

- øke bevisstheten om egen utvikling og ferdighetsnivå gjennom selvrefleksjon
- danne gode øvingsrutiner
- møte opp regelmessig til undervisning
- anvende musikkteoretisk kunnskap og instrumentteknikk for å utforske improvisasjon og lære nye musikkstykker

Dette kan du forvente av våre lærere:

- innehar høy faglig kompetanse i sitt fag



- opptrer profesjonelt og er et godt forbilde for elevene
- har god kommunikasjon og et godt samarbeid med elevens foresatte
- skaper et trygt læringsmiljø og tilbyr undervisning på instrumentet og i musikkteori tilpasset den enkelte elevs behov og forutsetninger
- lærer opp elevene til å kunne øve selvstendig
- legger til rette for framføringer under trygge rammer
- spiller elevene gode
- viser hva musikken skal og kan formidle og på hvilken måte behandlingen av instrumentet, kroppen og pusten kan være med på å uttrykke dette
- vektlegger instrumentaltekniske ferdigheter og forståelse

Vi deler inn nivåene i kjerneprogrammet i fire faser: Nybegynnernivå, nedre mellomnivå, øvre mellomnivå og viderekomment nivå. Vi har følgende fokus og læringsmål på de ulike instrumentene:

Cello

Følgende oppläggs grund ligger i goda delar i eget utvecklad musik, Suzuki-böckerna och delvis dess pedagogik:

På nybörjarnivå handlar det om att:

- Utforska instrumentet och skapa en koppling till det.
- Stimulera nyfikenhet, lek och utforskning.
- Upplev glädje och stolthet i att spela.
- Hitta en bekväm och rätt sittställning.
- Förstå vikten av att etablera bra övningsrutiner från början för eleven och vårdnadshavarna.
- Skapa en positiv atmosfär i undervisningen där eleven känner sig trygg och ser fram emot varje lektion.
- Utveckla korrekt stråke och handställning på vänster hand.
- Öva på att hålla takten och grundrytmen.
- Spela enkla melodier baserade på ord- eller melodirytmer.
- Upplev gemenskap genom enkla samspelsaktiviteter.
- Delta i elevkonserter både som åskådare och som en del av en gruppövning.



På mellannivå handlar det om att:

- Förbättra hörseln genom övningar.
- Öka medvetenheten om melodins riktning - om den går upp eller ner - genom lyssning och notläsning.
- Utveckla grundläggande känsla för toner.
- Bygga upp känslan för musikaliska skalor.
- Undervisa i notläsning.
- Öka glädjen vid att spela genom att bemästra både kända och gradvis mer okända melodier.
- Skapa en fysisk förståelse för rytm och notvärden genom att koppla dem till visuella symboler.
- Förbättra intonationen genom att arbeta med både dur- och mollskalor.
- Stärka positioneringen på instrumentet, särskilt i första och fjärde positionen.
- Spela musikstycken i D-dur, G-dur och C-dur.
- Öva på samspel genom att spela kanon, enkla 2- och 3-stämmiga melodier med tydlig och enkel rytm.
- Börja med olika stråkstilar och tekniker (Staccato, sautille, flautando etc.)

På högre mellannivå handlar det om att:

- Använda det klassiska repertoaren som huvudkälla till undervisningsmaterial för att bekanta sig med den klassiska stilen och formen.
- Öka kunskapen om tonarter och skapa medvetenhet kring betydelsen av förtecken.
- Introducera och arbeta med andra och tredje positionen, samt utforska de olika intervallen i dessa positioner.
- Börja med grundläggande tumställning.
- Utveckla tekniken för vibrato.
- Introducera etyder och tekniska övningar för att förbättra färdigheterna.
- Fortsätta att utforska olika stråkstilar och tekniker.
- Uppmuntra till aktivt lyssnande för att bekanta sig med den klassiska cellorapporten.
- Hitta en identitet som en del av cellgruppen i orkestern genom att upprätthålla sin egen röst och roll samtidigt som de är lyhörda och samarbetar med andra instrument.
- Lägga vikt vid glädjen att förmedla musik till andra.



- Forstå betydelsen av egenövning för att bygga självförtroende och skapa bra konsertopplevelser.

På avancerad nivå handlar det om att:

- Bygga vidare på befintlig kunskap om positionsspel och lära sig att använda det självständigt och effektivt. Arbeta med flyt och trygghet i mer utmanande positionsspel.
- Utveckla förmågan att läsa noter i både C- och G-klav.
- Utforska och spela originell cellomusik från olika musikaliska stilar.
- Utforska och använda nya musikaliska uttryck genom romantisk musik.
- Fortsätta teknisk utveckling genom etyder och tekniska övningar.
- Öva för att förbättra klangen genom rätt stråkning, vibrato och noggrann teknik med vänster hand.
- Arbeta med intonation för att säkerställa korrekt tonhöjd.
- Utveckla en kritisk lyssnarförmåga under övning och skapa goda övningsmetoder.
- Delta i kammarmusikaktiviteter för att utveckla samspelsförmågor.
- Uppmuntra att ta chansen att uppträda när tillfälle ges och ta scenupplevelse på allvar.

Fiolin

Nybegynnernivå

Pedagogikken er basert på Geza Szilvay: Colour Strings, S.Suzuki og A.B Halvorsen. Eleven starter på en metodikk basert på de fire grunnfargene, notelæring med sang etter Sol-Fa systemet. Dette er en metode som gjør at absolutt alle kan tilnærme seg fiolinspillet, uansett lære- og lesevaner.

- Utforske instrumentet, lære å holde fiolin og bue gjennom lek og øvelser
- Lære enkle grunnrytmer
- Lære enkle noter med farger som de spiller med akkompagnement
- Lærer lager enkle melodier for elev og elev får mulighet til å lage melodier selv basert på rytmer og fargesystem
- Deltakelse på konsert når eleven er klar for det
- Vi vektlegger musikalitet og spille glede

Nedre mellomnivå

- Vi benytter oss blant annet av læreboken til A.B og Midt i blinken bok 1 og 2, og Suzuki hefte 1 og 2.



- Notekort med forskjellige rytmer
- Skalaøving
- Enkle, kjente barnesanger som elevene har et forhold til
- Notelæring og notelesing
- Beherske enkelte skalaer
- Kunne spille enkle stykker prima vista

Øvre mellomnivå

- Innøving og interpretasjon av enkelte fiolinkonsserter, med vektlegging på musikalitet og musikkforståelse og vi begynner å se på forskjellige tidsepoker og musikkuttrykk.
- Innføring i folkemusikk
- Ulike fiolinteknikker som:
 - Martelé
 - Spiccato
 - Vekselstrøk og aksentuering
 - Vibrato
 - Legato og å utforske klanger
- Intonasjon
- Holde fiolin og bue riktig
- Beherske og spille i posisjoner, først og fremst 3. posisjon

Viderekomment nivå

- Bygge videre på innarbeidet kunnskap om posisjonsspill og lære å bruke det selvstendig og effektivt. Jobbe med flyt og trygghet i mer avansert posisjonsspill.
- Utforske og spille fiolinrepertoar innenfor ulike sjangre og stilarter
- Videreutvikle ferdigheter gjennom etyder, tekniske øvelser og skalaøvelser
- Jobbe med intonasjon
- Etablere gode øvingsrutiner og -metoder
- Delta i samspill og utvikle samspillsevner
- Oppmuntre til å delta i opptredener når muligheten byr seg, og å ta sceneopplevelsen på alvor.



*Tverrfløyte*Nybegynnernivå

- Riktig stilling når man står og sitter
- Innføring i grunnleggende pusteteknikker og riktig ansats av toner
- Grunnleggende innføring i notelesing av tonehøyder fra f1 til f2 og enkle rytmefigurer basert på hel-, halv-, firedels- og åttedelsnoter.
- Enkel improvisasjon og gehørspill basert på lek
- Gehørtrening gjennom etterligning av melodier spilt av lærer
- Benytter lærebøker som Midt i blinken bok 1, Spill bok en, Fløyten och jag o.a.
- Kortere melodier med enkelt akkompagnement
- Etablere tilpassede øverutiner, gjerne 5-10 min 2-3 ganger i uken.

Nedre mellomnivå

- Riktig stilling mens man står, går gradvis vekk fra å sitte i timene
- Større fokus på riktig fingerstilling
- Grunnleggende innføring i artikulasjon og artikulasjonsøvelser
- Grunnleggende innføring i bruk av styrkegrader
- Benytter gjerne lærebøker som Midt i blinken bok 2, Spill 2, o.a.
- Lengre stykker
- Videre arbeid med toneregister fra e1 til e3, og rytmer også med sekstendeler, trioler, synkoper o.a.
- Tilbud om samspill med andre elever der det er relevant
- Utvidelse av øverutiner til 10-15 min 2-3 ganger i uken

Øvre mellomnivå

- Større fokus på klangkvalitet
- Større fokus på pusteteknikker, og å spille lengre fraser
- Utvidelse av register fra c1 til g3
- Bladlesing av enklere stykker
- Fokus på mer avanserte rytmer og rytmekombinasjoner
- Større variasjon i musikkssjangere, som klassisk, populærmusikk, jazz, o.a.



- Grunnleggende innføring i vibrato og vibratoøvelser
- Innføring i bruk av kvintsirkelen
- Innføring i intonasjon
- Kjennskap til enklere dur- og mollskalaer
- Større bruk av repertoar utenom spillebøker, og med mer avansert akkompagnement
- Mer samspill med andre elever, gjerne i forbindelse med konserter
- Ønsket øverutine 20-30 min 3-5 ganger i uken

Viderekomment nivå

- Lengre og mer avansert repertoar med akkompagnement
- Større fokus på frasering og tolking av notebilde
- Innføring i interpretasjon av musikk ut ifra sjanger og tidsepoke for stykket
- Bevisst bruk av vibrato
- Bevisst valg av tonekvalitet og toneklang
- Lære hele kvintsirkelen utenat og kunne spille alle dur- og mollskalaer
- Register fra c1 til c4
- Aktivt arbeid med intonasjon
- Større bevissthet rundt artikulasjonsteknikker og tungestilling
- Innføring i bruk av dobbeltunge
- Ønsket øverutine på 30-60 min 4-7 ganger i uken

Trommesett/slagverk

Læreplanen for slagverk på kulturskolen er utformet for å gi en progressiv og individuelt tilpasset læringserfaring som fremmer både teknisk dyktighet og musikalsk glede gjennom hele elevens utvikling, og kan tilpasses til hver enkelt elevs behov.

Nybegynnernivå

- Introdusere grunnleggende begreper og teknikker innen slagverk
- Utvikle rytme- og koordinasjonsferdigheter
- Skape interesse og entusiasme for slagverk
- Introduksjon til forskjellige trommetyper og deres lyder



- Grunnleggende hånd- og fotteknikker
- Enkle rytmemønstre og enkel taktforståelse
- Lek og utforskning av lyder og rytmer
- Enkle sanger og rytmiske leker for å fremme spillegledeMetode
- Individuell veiledning tilpasset elevens nivå og behov
- Bruk av visuelle hjelpemidler som bilder og enkle noter
- Spillaktiviteter som oppmuntrer til samspill og eksperimentering

Nedre mellomnivå

- Bygge videre på grunnleggende ferdigheter
- Introdusere enkle musikalske konsepter som dynamikk og timing
- Stimulere til kreativitet og selvutfoldelse
- Bruk av klassiske lærebøker innen trommeliteratur som for eksempel 'Hvordan spille moderne trommesett' eller 'Midt i blinken', samt øvelser som inneholder såkalte 'rudiments' altså generelle trommeteknikker
- Videreutvikling av hånd- og fotteknikker
- Introduksjon til enkle rytmemønstre og fills
- Lære å lese og spille enkle noter
- Utforske enkel improvisasjon og kreativitet
- Repertoar med enkle sanger og stykker
- Individuell tilpasning av undervisningsmateriale basert på elevens ferdighetsnivå
- Oppmuntring til å eksperimentere og improvisere innenfor gitte rammer
- Bruk av enkle backing tracks for å utvikle timing og samspillsferdigheter.

Øvre mellomnivå

- Forbedre tekniske ferdigheter og musikalsk forståelse
- Introdusere mer komplekse rytmer og musikalske strukturer
- Utvikle evnen til å spille i ulike stiler og sjangere
- Utvikle koordinasjon og repertoar av ulike grooves, fills, og rytmer
- Avanserte teknikker for hånd- og fotarbeid



- Studie av mer komplekse rytmemønstre og polyrytmer
- Introduksjon til grunnleggende musikkteori som tonalitet og form
- Utforske ulike trommesett-konfigurasjoner og perkusjonsinstrumenter
- Repertoar med varierte og utfordrende stykker fra ulike sjangere.
- Individuell tilpasning av repertoar og individuell øvingsmateriale basert på elevens musikalske interesser
- Anvendelse av øvelser og teknikker for å utvikle styrke, utholdenhet og presisjon.
- Oppfordring til å lytte og analysere musikk for å forstå dens struktur og stil.

Viderekomment nivå

- Perfeksjonere tekniske ferdigheter og musikalsk uttrykk
- Utforske avanserte konsepter innen rytme, improvisasjon og komposisjon
- Forberede elever til videre studier eller profesjonell musikkarriere
- Avanserte teknikker for virtuositet og expressiveness
- Studie av komplekse rytmemønstre og metrikker
- Avansert musikkteori og analyse
- Utnyttelse av avanserte teknologiske verktøy og opptaksmetoder
- Utforske ulike musikalske kulturer og tradisjoner
- Individuell tilnærming for å identifisere og utvikle elevens unike stil og stemme
- Oppmuntre til selvstendig eksperimentering og kreativ utfoldelse
- Forberede elevens portefølje og opptaksprøver for høyere musikkutdanning eller profesjonelle opptredener.

Gitar

Nybegynnernivå

- Bli kjent med instrumentet.
- Sittestilling/Håndstilling
- Lære å stemme gitaren ved hjelp av app/tuner
- Lese og forstå grunnleggende noter og rytme
- Lære tabulatur



- Spille enkle melodier og sanger
- Forstå grepdiagrammer
- Grunnleggende musikkuttrykk og symboler
- Lære å øve på egenhånd
- Åpne grep og enkel besifring
- Enkle fingerøvelser og skalaer
- Gi eleven musikalske opplevelser i form av konserter, lytteeksempler og egen uttrykks glede
- Samspill med andre elever
- Enkelt gehørspill og improvisasjon
- Spille konserter

Nedre mellomnivå

- Utvikle teknikker som fingerspill, skalaer og plekterteknikk
- Videreutvikle teorikunnskaper
- Besifringsspill med åpne grep og barrégrep
- Gehørtrening
- Komponere egen musikk
- Spille konserter
- Improvisasjon med pentatonskala
- Samspill med andre elever
- Konserter

Øvre mellomnivå

- Videreutvikle teknikker
- Ha et bevisst forhold til rytme og time
- Jobbe med hjelpemidler som metronom og backingtracks
- Lese noter over hele gitarhalsen
- Videreutvikle teorikunnskaper
- Besifringsspill med utvidede akkorder og omvendinger



- Gehørtrøning ved transkripsjon
- Komponere egen musikk
- Spille konserter
- Mer avansert improvisasjon med modale skalaer i tillegg til dur- og pentatonskalaer
- Samspill med andre elever

Viderekomment nivå

- Fremføre og tolke et allsidig repertoar
- Videreutvikle besifningspill
- Spesialisere seg på valgte sjangre
- Videreutvikle teknikk
- Avanserte teknikker
- Lære noter og improvisasjon over hele gitarhalsen
- Utvikle evnen til å tolke musikk selvstendig
- Samspill
- Konserter

Piano

Nybegynnernivå

- Musikkopplevelse og musikkglede
- Bli kjent med instrumentet gjennom utforsking og lek
- Lære grunnleggende akkorder i grunnstilling
- Tilegne seg grunnleggende uavhengighet mellom hendene
- Introduksjon til grunnleggende notelære
- Arbeide med korrekt hånd- og sittestilling

Nedre mellomnivå

- Få hjelp til å etablere gode øvingsvaner
- Videre arbeid med korrekt hånd- og sittestilling
- Tilegne seg grunnleggende forståelse av musikkteori



- Videre utvikling av noteferdigheter
- Få en introduksjon til scenen og øve på å formidle musikalske uttrykk
- Opptre for et publikum
- Jobbe med enkle øvelser for utvikling av gehør

Øvre mellomnivå

- Øke bevisstheten om egen utvikling og ferdighetsnivå gjennom selvrefleksjon
- Anvende musikkteoretisk kunnskap og instrumentteknikk for å utforske improvisasjon og lære nye musikkstykker
- Bruke og beherske tekniske øvelser som skalaer og akkorder som metoder for oppvarming og videre utvikling av teknikk
- Videreutvikle gehør gjennom ulike øvelser
- Jobbe bevisst med bladlesing som ferdighet
- Breder forståelse for det fysiske aspektet ved pianospill

Viderekomment nivå

- Være i stand til å analysere struktur og innhold i musikkstykker
- Bruke gehørbasert læring som en del av repertoaret; kunne finne akkorder etter å lytte og skrive ned enkle sanger fra hørselen
- Forstå og bruke tyngde i arm for å oppnå godt fortespill
- Bruke bladspill som en del av øvingen
- Bruke og beherske tekniske øvelser som skalaer og arpeggio samt akkorder

Sang

Helsefremmende sangteknik i trå med Professor Jenevora Williams forskning och metodik för barn och unga vuxna. Detta ger grunden till all vidare sångrepetoir.

Gynnande av språkutveckling i ulike språk. Alla moment anpassas till elevens ålder. Övergripande mål är sangglede, att eleven förstår vad synger.

Nybegynnernivå

- Alltid värma opp kroppen före vi synger
- Finna balansering i kroppen
- Pusteteknik och hvordan oppstår lydet av stemmen



- Känna skillnader i när vi spänner och slappnar av i muskler och hvordan det påvirkar stämman
- Lätta,mjuka sångövnningar där vi glider upp och ned på olika ljudande konsonanter såsom r,s,v m....
- Eleven oppmanas inte att öva i nybegynnerstadiet

Nedre mellomnivå

- Fortsättning som ovan
- Textklarhet :övningar för läppar,tunga og kjeve .
- Fördjupa kroppsmedvetenhet såsom ex sambandet mellom keve og nedre delen av kroppen og att bruke nedre delen av kroppen når vi sjunger precis som når vi puster
- Finne stemmens ulike register
- Betona vikten av att värma opp kropp , stemme före man synger en sang. Kroppsbalansering viktig og den finner vi genom att röra kroppen først og sen minimera rörelserna.
- Fellessang med andra sangelever där de synger kanon som är en fin måte att lære stämsång og bli kjent med hverandre.
- Synge på konserter som skolen har.

Øvre mellomnivå

- Fortsättning som ovan
- Introduktion av twang dvs finne de høge frekvenserna som gör stemmen mer fokuserad ,dvs s sterkere med minimal insats
- Eleven må forstå det de synger og stille spørsmålet ; hvorfor synger jeg dette, for vem....
- Ansats dvs de tre ulike måtene att sette an en ton
- Vikten av egenövning og i vilken ordning de ulike momenten kommer. Forstå betydelsen av att öva väl og fokuserat för att få en bra konsertopplevelse
- konsonattøvelser og øvelser på alle ulike vokaler

Viderekomment nivå

- Eleven bygger vidare på og fördjupar sin kunnskap og lær sig bli mer selvstendig
- Synger ulike genrer,tidsepoker,språk
- Stresshantering I hverdagen,inför audition og inför konsert
- Eleven støttes og oppmuntras till att opptræde når tilfælle ges



Grovmessing

Nybegynnernivå

- Spille enkel melodier på munnstykket
- Lære hvordan man lager lyd
- Spille ulike toner på samme grep
- Spille sterkt og svakt
- Hvordan holde instrumentet
- Enkle taktarter
- Lære hva fortegn er
- Rytme
- Ha det morsomt med musikk
- Leke med forskjellige lyder på instrumentet som ku, frosk, bil osv.
- Fingersetting
- Spillestilling
- Vedlikehold av instrument

Nedre mellomnivå

- Pusteteknikk
- Tungeplassering
- Fingersetting
- Lære bruk av kvartventil på trombone og 4 ventil på baryton og tuba
- Hvordan endre dynamikk på instrumentet
- Spille repertoar fra ulike stilarter og epoker
- Mer fokus på teknikk
- Instrumentkunnskap
- Notelesing og enkel musikkteori
- Oppvarmingsrutiner og øveteknikker
- Frasering
- Skalaøvelser



- Komponere enkle melodier på instrumnetet

Øvre mellomnivå

- Improvisasjon
- Spille solostykke med piano
- Jobbe med detaljer i stykker
- Dobbel og trippeltunge
- Jobbe med vanskelige taktarter som 5/4 og 7/8
- Vidreutvikle teknikk
- Spille musikkstykker prima vista
- Kan grunnleggende fingersetning og slideposisjoner
- Jobbe med intonasjon
- Lytting/forståelse av musikken

Viderekommet nivå

- Teori gjennom bruk av skala som oppvarming eller daglig øvelse
- Brutte treklanger
- Kan grunnleggende fingersetning og slideposisjoner
- Kjenner til ulike styrkegrader i musikk
- Ulike uttryksmåter ved legatospill, staccato, frasering og markering
- Øver jevnlig for og opprettholde klang og utholdenhet
- Spille musikkstykker prima vista
- Bruker daglige øvelser som en del av øvingen
- Kjenner til forskjellen på dur og moll
- Improvisasjon
- Lese besifring
- Hvordan spille med og uten bruk av tunge
- God pusteteknikk og munnstilling



Trompet/kornett

Nybegynner nivå

- Lære om instrumentbehandling, alt fra hvordan man vedlikeholder det til riktig spillestilling og kroppsholdning.
- Skape et trygt rom hvor det er lov å prøve og feile.
- Lære metoder for å få fin klang i instrumentet.
- Lære hvordan man selv øver hjemme og gjennom gode øvingsrutiner opplever mestring.
- Spilletimer hvor eleven får eksperimentere og leke seg frem på instrumentet for å bli kjent med det.
- Gradvis innføring av enkle rytmer og notelesing.
- Spille enkle melodier.

Nedre mellomnivå

- Gehørtrøning for et mer bevisst forhold til intonasjon
- Hvordan frasere en melodi
- Skape en forståelse av dynamikkens betydning
- Lære forskjellige skaler og intervalløvelser for å bli tryggere i forskjellige tonearter
- Delta i samspill
- Spille enkle solostykker på elevkonserter

Øvre mellomnivå

- Innøving av etyder av litt høyere vanskelighetsgrad
- Fokus på å spille prima vista
- Utenatspill av enkle melodier
- Hvordan best utnytte lungekapasitet og støtte fra kroppen for å oppnå bedre klang, utholdenhet og større register
- Improvisasjon
- Legge vekt å forstå tegnsettingen i musikken og spille deretter
- Øve inn og fremføre stykker skrevet for trompet.

Viderekomment nivå

- Få kjennskap til solostykker i forskjellige stilarter skrevet for trompet/kornett



- Vise musikalitet gjennom fraserings og mer selvstendig tolkning av musikk
- Øve på etyder for utvikling av teknikk, klangbehandling og forståelse av mer avansert rytmikk.
- Innføring av forskjellige typer artikulering.
- Øve mot god klang i hele registeret som kreves for å kunne spille mer avansert musikk
- Lære om viktigheten av lytting i samspill med andre
- Få muligheten til å spille for et publikum og gjennom gode forberedelser og trening få trygghet i en konsertsituasjon
- Oppleve glede og mestring gjennom å spille solo for et publikum og gjennom samspill med andre oppleve musikkglede



Kjerneprogram i teater

Denne overordnede undervisningsplanen og/eller rammeplanen er laget for 2024-2027 på Halden Kulturskole i tilbudet **teater**. Dette dokumentet er ment som en retningsgiver for undervisningen, som pedagogen(e) konkretiserer og tilrettelegger selvstendig underveis, og evt. vikarer kan settes inn i. Planen tar utgangspunkt i den didaktiske relasjonsmodellen av Bjørndal og Lieberg. Videre avklarer planen kulturskolens ulike nivåer og programmet for kultursommerskolen.

Didaktisk relasjonsmodell

Rammefaktorer

Selve undervisningen foregår i Halden Kulturskoles lokaler i Halden sentrum.

Rommet er rektangulært, og ble oppusset våren 2024. Undervisningen foregår pr. nå hver mandag kl. 17.30-19.30. I løpet av året jobber elevene mot en ekstern produksjon som skal vise elevenes tillærte kompetanse i teater (og evt. musikk og dans). Denne produksjonen framstilles ila. juni. Evt. øvingshelger må påregnes.

Læreforutsetninger

Teatertilbudet er under utvikling, noe som tilsier at pedagogen(e) har stor innvirkningskraft på både gruppedynamikk og arbeidsmoral. Av den grunn bør det tilrettelegges for et støttende klasseromsklima med en god studioetikk, med et overordnet mål om å inkludere alle og se den enkelte. Samtidig bør man kunne forvente at elevene fungerer i en gruppesammenheng for å kunne delta på tilbudet. Elevene kan få hjemmeoppgaver og må komme forberedt til timene. Det er anbefalt å ha med vannflaske og bevegelig tøy. Elevene må gi beskjed til pedagog dersom man ikke kan komme, og ved sykdom skal man holde seg hjemme.

Mål

Skolens *hovedtema* for de neste tre årene er: GRUPPEDYNAMIKK.

Det overordnede målet er: elevene skal kunne lære seg å samarbeide med seg selv, hverandre og pedagogen, og gjennom det finne en god gruppedynamikk.

Innhold

Se egne punkter om nivåer lenger ned, samt eget punkt om fordypning.

Læringsaktiviteter

Læringsaktivitetene og/eller arbeidsmetodene henter elementer fra mange forskjellige læringsteorier. Opplegget skal ha en behavioristisk tilgang med tanke på den bit-vise og atomistiske oppbygningen, en kognitiv tilgang med tanke på at elevene stimuleres mentalt i forhold til kunnskapsmålene, og en sosiokulturell tilgang med tanke på hovedtemaet: gruppedynamikk. Ellers tar læringsaktivitetene i sin helhet sikte på en utforskende, prosessfokusert og mestringsorientert undervisning. Pedagogen skifter mellom å lede og slippe elevene.



Vurdering

Vurderingsformene på Halden Kulturskole er først og fremst formative, altså at vurderingen av elevenes måloppnåelse foregår underveis i undervisningen. Elevene får i f.eks. muntlig tilbakemelding i form av påminnere og positiv forsterkning hele veien for å støtte opp under utvikling.

Nivåer

Nybegynnernivå

Innholdet for undervisningen på **nivå 1** fokuserer på teaterlek og øvelser, som etablerer god studioetikk og stimulerer trygghet og teaterglede. Her har pedagogen stor frihet til å bygge opp undervisningen etter sine egne ønsker og styrker. Kunnskapsmål på dette nivået er: å kunne forstå hva regi er i praksis. Ferdighetsmål på dette nivået er: å våge å stå på en scene i en rolle. Holdningsmål på dette nivået er: å møte forberedt, følge regler og vise respekt for seg selv, ensemblet og pedagogen.

Nedre og øvre mellomnivå

Innholdet for undervisningen på **nivå 2** fokuserer på øvelser og improvisasjon, som etablerer god studioetikk og stimulerer skuespillerteknikk og karakterarbeid. Pedagogen bør fokusere på grunnleggende skuespillerteknikk som f.eks. en tilpasset versjon av Stanislavskijsystemet (f.eks. «det magiske hvis»). Kunnskapsmål på dette nivået er: å kunne grunnleggende skuespillerteknisk teori. Ferdighetsmål på dette nivået er: å bruke grunnleggende skuespillerteknikk i karakterarbeid på en scene. Holdningsmål på dette nivået er: å møte forberedt, følge regler og vise respekt for seg selv, ensemblet og pedagogen.

Viderekomment nivå

Innholdet for undervisningen på **nivå 3** fokuserer på mer avanserte øvelser og improvisasjon, som etablerer god studioetikk og stimulerer skuespillerteknikk og karakterarbeid. Pedagogen bør fokusere på grunnleggende skuespillerteknikk som f.eks. Stanislavskijsystemet (f.eks. «det magiske hvis»), og oppfordres samtidig til å bruke flere skuespillertekniske innganger og metoder. Kunnskapsmål på dette nivået er: å vite om flere skuespillertekniske innganger. Ferdighetsmål på dette nivået er: å bruke flere skuespillertekniske innganger i bl.a. karakterarbeid og gjennomlevelse på en scene. Holdningsmål på dette nivået er: å vise en stor grad av dedikasjon, ta initiativ i selvstendig arbeid og vise respekt for seg selv, ensemblet og pedagogen.



Kjerneprogram i dans

I kjerneprogrammet jobbes det med systematisk opplæring over tid. Vi tilbyr et mangfold av dansekurs ved Halden Kulturskole, inkludert Street Dance og Samtidsdans. Målet vårt er å utvikle danseferdigheter på ulike nivåer og inspirere elevene til å uttrykke seg gjennom dans. Vi legger stor vekt på å skape et vennlig og trygt miljø som fremmer samarbeid. Vårt tilbud inkluderer undervisning av erfarne instruktører, danseproduksjoner, individuell veiledning, vurdering og tverrfaglige prosjekter. Kursene er tilpasset ulike aldersgrupper, slik at elevene kan utvikle seg i et passende miljø. Som en del av Halden Kulturskole er vårt mål ikke bare å undervise i danse-teknikker, men også å fremme kreativitet, fantasi og kroppsbevissthet som en del av et kulturelt utdanningsprogram. Vi ønsker at våre elever blir aktive bidragsyttere i Haldens kulturliv gjennom sin lidenskap for dans.

Overordnede mål:

1. Utvikle Grunnleggende Ferdigheter: Elevene skal mestre basisferdigheter i dans, utvikle musikalitet, rytmesans, romlig orientering og kinestetisk bevissthet.
2. Formidle og Uttrykke: Lære å bruke dans som kommunikasjonsmiddel, uttrykke følelser, samhandle med andre, og eksperimentere med ulike dansestiler som samtidsdans og street dance.
3. Skape: Elevene skal utforske og skape egne danseverk, uttrykke kreativitet og oppleve dans som en kunstform.
4. Reflektere og gi Feedback: Utvikle kritisk tenkning gjennom å analysere og vurdere danseprestasjoner, både egne og andres.
5. Personlig Utvikling: Oppleve glede ved å mestre nye ferdigheter, utvikle disiplin, og fremme positiv selvutvikling.
6. Sosiale Ferdigheter og Samarbeid: Forbedre evnen til samarbeid og sosial kompetanse gjennom dans, som bidrar til nære relasjoner og vennskap.

Dette er de sentrale målene vi arbeider mot ved Halden Kulturskole, med et ønske om å berike våre elevers liv både kunstnerisk og sosialt.

Læremål elever:

1. Mestre grunnleggende ferdigheter
 2. Anvende dans som kommunikasjons- og uttrykksmiddel
 3. Utvikle kritisk tenkning, disiplin og samarbeid
 4. Bli ressurspersoner som bidrar til et levende kulturliv
 5. Oppleve dansens mangfold og glede
 6. Samarbeide og delta aktivt i et sosialt fellesskap
 7. Utforske og skape egne små uttrykk
- 

8. Ha kunnskap om danseuttrykk relatert til dynamikk, musikk, rom og arenaer
9. Ha kunnskap om koreografiske prinsipper og deltakelse i skapende prosesser
10. Ha kunnskap om kunstneriske prosesser og utvikle egne komposisjoner og koreografier

Forventingen til lærer:

1. Skape et læringsmiljø preget av trivsel, trygghet, samarbeid og samhandling.
2. Legge vekt på prosessen og mestringen av ferdigheter.
3. Skape gode formidlingsopplevelser gjennom engasjerende undervisning.
4. Stimulere kreativitet og dannelses.
5. Tilrettelegge for systematisk trening i å utvikle spesifikke danseferdigheter.
6. Tilrettelegge for kreative læringsprosesser der elevene kan utvikle sine egne danseverk fra idé til ferdig produkt.
7. Vektlegge samarbeid og fellesskap.
8. Tilrettelegge og veilede elevene i deres læring og utvikling på et høyt faglig og kunstnerisk nivå.
9. Tilrettelegge for kunstneriske prosesser og oppmuntre utviklingen av kunstnerisk bevissthet hos elevene.
10. Tilrettelegge for omfattende erfaring med opptredener og forestillinger på ulike arenaer.

Vi deler inn nivåene i kjerneprogrammet i fire faser: Nybegynnergivå, nedre mellomnivå, øvre mellomnivå og viderekomment nivå. Målene for danseklassene er delt inn i fem nivåer, der elevene gradvis bygger opp sin forståelse og kompetanse: bevissthet/ Tilstedeværelse, teknikk, improvisasjon/ Kreativitet, utforskning og mesterskap/ Mestring. Dette gir en strukturert tilnærming til dansopplæringen som tar hensyn til elevens utvikling og nivå.

Samtidsdans

Nybegynnergivå

1. Introduksjon til Samtidsdans
2. Grunnleggende posisjoner og pusteøvelser.
3. Mykning av kroppen og forberedelser til bevegelse.
4. Introduksjon til romlig bevissthet og kroppskontroll.



5. Grunnleggende Motorikk og Fleksibilitet
6. Strekkøvelser og styrkebygging gjennom egen kroppsvekt.
7. Koordinasjonsøvelser for å forbedre kroppens samspill og balanse.
8. Kreativ Utfoldelse og Musikkforståelse
9. Enkle improvisasjonsoppgaver for å utvikle kreativitet.
10. Øvelser for å kjenne og følge musikkens tempo og dynamikk.
11. Ekspressiv dans til musikkens stemning.
12. Introduksjon til Samspill og Kommunikasjon gjennom Dans
13. Grunnleggende samarbeidsoppgaver med fokus på tillit og samhandling.
14. Studie av hvordan dans kan være et middel for kommunikasjon.

Mellomnivå

1. Teknikkutvikling og Komplekse Bevegelser
2. Videreutvikling av teknikk med komplekse sekvenser og overganger.
3. Gulvteknikker og innføring i klassiske ballettelementer som piruetter og hopp.
4. Partnerbeid og Styrke
5. Arbeid med partner, inkludert løft og samarbeidsbaserte bevegelser.
6. Styrkeøvelser som forbedrer ytelse i partnerbeid.
7. Kunsthistorisk Innsikt og Kreativ Komposisjon
8. Studie av samtidsdansens historie og ulike kunstneriske retninger.
9. Innføring i koreografiske teknikker for å skape egne dansekombinasjoner.
10. Utvidet Musikkforståelse og Scenisk Bevissthet
11. Øvelser for å utvikle avansert musikkforståelse og tolkning.
12. Teknikker for å øke scenisk nærvær og uttrykksfullhet.

Øvre Mellomnivå

1. Avanserte Performanceteknikker
2. Mastering av avanserte dansteknikker og performanceferdigheter.
3. Intensiv trening i scenisk nærvær og interpretasjon.



4. Kritisk Analyse og Kunstnerisk Utfoldelse
5. Kritisk analyse av dans og dens virkemidler.
6. Forberedelser til offentlige opptredener og auditions.
7. Samarbeid og Profesjonell Utvikling
8. Samarbeid med andre kunstformer og kulturer, inkludert polsk samtidsdansteknikk.
9. Veiledning i utvikling av egne koreografiske prosjekter.
10. Viderekomment Nivå

Mesterskap og Kunstnerisk Uavhengighet

1. Full mesterskap i teknikk og selvstendig kunstnerisk arbeid.
2. Utvikling av komplekse koreografiske prosjekter med profesjonell veiledning.
3. Tverrfaglig Samarbeid og Internasjonale Erfaringer
4. Samarbeid med andre kunstformer som musikk og visuell kunst.
5. Deltakelse i nasjonale og internasjonale workshops og konkurranser.
6. Dette gir en mer omfattende og strukturert tilnærming til undervisningen i samtidsdans, som tar hensyn til både teknisk dyktighet og kunstnerisk utfoldelse på alle nivåer.

Street Dance

Nybegynnernivå

1. Introduksjon til Street Dance
2. Grunnleggende trinn og bevegelser i populære stiler som Hip-hop, Popping og Locking.
3. Oversikt over Hip-hop-kulturens historie og innflytelse.
4. Musikalitet og Rytme
5. Rytmeøvelser som fokuserer på timing og respons til musikk.
6. Enkle koreografier som innfører grunnleggende street dance-bevegelser.
7. Gruppedynamikk og Samarbeid
8. Gruppeaktiviteter for å fremme samarbeid og teamarbeid.
9. Enkle koreografiske øvelser som utføres i gruppe.

Nedre mellomnivå



1. Teknisk Forbedring og Komplekse Koreografier
2. Videreutvikling av tekniske ferdigheter i valgte dansestiler.
3. Innføring i mer komplekse koreografier og sekvenser.
4. Freestyle og Improvisasjon
5. Organiserte freestyle og improvisasjon sessions for å utvikle personlig stil.
6. Øvelser som stimulerer kreativitet og spontanitet i dansen.
7. Battle-forberedelser og Konkurransestrategier
8. Introduksjon til battle-formater og grunnleggende konkurransestrategier.
9. Praktiske øvelser i battle-situasjoner for å bygge selvtillit og scenenærvær.

Øvre mellomnivå

1. Avanserte Studier i Spesifikke Stiler
2. Dyptgående studier av spesifikke street dance-stiler og deres kulturelle bakgrunn.
3. Utvikling av avanserte teknikker og stilforståelse.
4. Gruppekoreografier og Sceneopptreden
5. Utvikling og deltakelse i komplekse gruppekoreografier.
6. Planlegging og gjennomføring av lokale dansearrangementer.
7. Nettverksbygging og Scenefaring
8. Organisering av og deltakelse i dansearrangementer for å styrke nettverksbygging.
9. Praktisk erfaring med live-opptredener og publikumsinteraksjon.

Viderekomment nivå

1. Profesjonell Forberedelse og Personlig Merkevarerbygging
 2. Kurs i personlig merkevarerbygging, media trening, og ledelse.
 3. Forberedelser til en profesjonell karriere innen dans, inkludert undervisning og koreografi.
 4. Avanserte Prosjekter og Internasjonale Samarbeid
 5. Ledelse og koreografi av store danseprosjekter og forestillinger.
 6. Engasjement i internasjonale workshops og samarbeid.
 7. Kunstnerisk og Teknisk Mesterskap
- 

8. Mesterskap i teknikk og selvstendig kunstnerisk arbeid.
9. Utvikling av egne koreografiske prosjekter med profesjonell veiledning.

Dette gir en mer omfattende og strukturert tilnærming til undervisningen i street dance, som tar hensyn til både teknisk dyktighet og kunstnerisk utfoldelse på alle nivåer.

Kjernetilbud i visuell kunst

Overordnede mål

Elevene skal i faget visuell kunst få utvikle sine kunstfaglige ferdigheter. Her setter vi skaperglede og det å oppleve mestring høyt, men vi fokuserer også på å utvikle elevenes egne uttrykk, deres formsans og evne til å undre seg.

Kulturforståelse er en viktig del av faget og vi jobber med å utvide perspektiv gjennom utforskning av fortid, nåtid og framtid. Elevenes evne til å kommunisere og reflektere sammen i et arbeidsfellesskap fungerer som bindeledd når det jobbes mer individuelt i faget.

Elevene skal få mulighet til å oppleve, og senere delta i, tverrfaglige produksjoner og slik bli eksponert for et bredere kreativt fagfelt. Vi ønsker å bygge opp under muligheten til fordypning i faget, dette kan gi grunnlag for høyere utdanning og på sikt vil elevene kunne gi tilbake til et levende lokalmiljø.

For å kunne tilrettelegge for disse målene har vi følgende forventninger til eleven:

- øke bevisstheten om egen utvikling og ferdighetsnivå gjennom selvrefleksjon
- danne gode øvingsrutiner
- møte opp regelmessig til undervisning
- anvende tilegnet kunnskap og teknikk for å utforske det ukjente, skape egne kunstneriske uttrykk og ta del i kreative prosesser i samarbeid med andre.

Forventninger til lærer

Visuell kunst spanner over en rekke ulike tema, arbeidsområder, fagfelt og enkeltfag. Læreren henter innholdet fra et bredt felt og organiserer undervisningen på mange forskjellige måter. Innholdet utvikles hele tiden og tar opp i seg strømninger og utfordringer i tiden.

Hovedvekt er på ulike metoder i tegning, maling og tredimensjonal form. Læreren skal gi elevene mulighet for å eksperimentere med materialer og uttrykk, og åpne for undring og bruk av fantasi.

En viktig dimensjon i faget er å utvikle evne til å observere og sette ord på det man opplever, ser og skaper. Læreren skal legge til rette for at elevene snakker om prosess og resultat sammen i gruppen. Gjennom utstillinger og ulike arenaer vil elevene kunne trene på å fortelle andre om sine skapende prosjekter.



Arbeidsformer

I visuell kunst er prosessen vel så viktig som resultatet. Vilje og evne til utprøving, til å gå i dybden og være åpen for ny kunnskap står sentralt.

I det utforskende og skapende arbeidet benyttes både lærerstyrt undervisning, veiledning, selvstendig arbeid, elevsamarbeid og prosjektarbeid.

Arbeidsformene veksler mellom å være disiplinerte og målrettete til mer åpne utforskende og undrende oppgaver.

Undervisningen foregår i grupper og det veksles mellom felles og individuell veiledning så vel som at elever kan lære til og fra hverandre.

Nivåer

Vi deler inn nivåene i kjerneprogrammet i fire faser: Nybegynnernivå, nedre mellomnivå, øvre mellomnivå og viderekomment nivå. Vi har følgende fokus og læringsmål innen fagområdet:

På nybegynnernivå handler det om å:

- Bli kjent med fagspesifikke basisferdigheter i ulike teknikker, former og uttrykk
- Stimulere nysgjerrighet ovenfor ulike materialer og deres kvaliteter
- Utforske skapende prosesser fra ide til resultat (produkt)
- Introdusere kritisk sans, grundighet og tålmodighet
- Oppeve og dele erfaringer med medelever.
- Sette ord på det vi ser og snakke sammen om ulike visuelle uttrykk.
- Bli kjent med lokalhistorie og benytte denne i skapende arbeid.
- Få mulighet til å oppleve tverrfaglige produksjoner og slik bli eksponert for et bredere kreativt fagfelt, for eksempel dans og teater

På nedre mellomnivå handler det om å:

- Utvikle fagspesifikke basisferdigheter i ulike teknikker, former, materialer og uttrykk
- Bygge opp kunnskap om ulike materialer og deres kvaliteter
- Delta i skapende prosesser fra idé til produkt
- Øve opp kritisk sans, grundighet og tålmodighet
- Delta på arenaer for kunstnerisk samarbeid på tvers av fag der flere av kulturskolens kunstuttrykk er integrert



- Oppleve, utvikle og dele erfaringer med medelever.
- Tolke og samtale om visuelle uttrykk
- Arbeide med kunsthistorie, lokalhistorie som del av visuelt uttrykk
- Få mulighet til å delta i tverrfaglige produksjoner og slik bli eksponert for et bredere kreativt fagfelt, for eksempel dans og teater

På øvre mellomnivå handler det om å:

- Mestre fagspesifikke basisferdigheter i ulike teknikker, former, materialer og uttrykk
- Benytte et bredt spekter av materialkunnskap i egen utforskning.
- Utforske bredden i skapende prosesser fra idé til produkt
- Fortsette å utvikle kritisk sans, grundighet og tålmodighet
- Delta med eget arbeid på arenaer for kunstnerisk samarbeid på tvers av fag der flere av kulturskolens kunstuttrykk er integrert
- Oppleve, utvikle og dele erfaringer med medelever.
- Tilegne seg et nødvendig begreps- og analyseredskap for å analysere, tolke og samtale om visuelle uttrykk
- Arbeide med kunsthistorie, lokalhistorie og/eller tatt lokalt utgangspunkt i praktisk arbeid
- Få muligheter til fordypning som kan danne grunnlag for høyere utdanning i visuell kunst.
- Få mulighet til å delta i tverrfaglige produksjoner og slik bli eksponert for et bredere kreativt fagfelt, for eksempel dans og teater

På viderekomment nivå handler det om å:

- Bevisst anvende fagspesifikke basisferdigheter i ulike teknikker, former, materialer og uttrykk
- har tilegnet seg et bredt spekter av materialkunnskap og anvender dette bevisst.
- Mestre skapende prosesser som verktøy fra egne idéer til ferdig produkt
- Anvende kritisk sans, grundighet og tålmodighet i egne arbeider
- Deltar på arenaer for kunstnerisk samarbeid på tvers av fag der flere av kulturskolens kunstuttrykk er integrert.
- Videreutvikle evnen til å oppleve og dele erfaringer med medelever
- Besitte et nødvendig begreps- og analyseredskap for å analysere, tolke og samtale om visuelle uttrykk
- Anvender kunsthistorie, lokalhistorie og integrerer dette i egne uttrykk



- Få muligheter til fordypning som kan danne grunnlag for høyere utdanning i visuell kunst (hentet fra overordnet del, må skrives om om den skal inn her)
- Få mulighet til å planlegge og skape som deltaker i tverrfaglige produksjoner og slik bli eksponert for et bredere kreativt fagfelt, for eksempel dans og teater



Våre fordypningsprogram

Fordypning i musikk

Kulturskolen tilbyr fordypningsprogram i musikk for alle instrumenter og sang. Lærere vurderer og beslutter i samråd med rektor hvilke elever som får tilbud om fordypning. Elever på fordypningsprogram for 50 minutters undervisningstimer i uken. Gehørtrening og teoretisk kunnskap vektlegges også i større grad i fordypning, og målet er å gi elevene nok kunnskap til å bestå opptaksprøver til høyere utdanning innen musikk.

Fordypning i teater

Halden kulturskole samarbeider med andre kulturskoler i Østfold og med Teaterhøgskolen i Oslo (KHiO) om å gi de aller mest dedikerte elevene et fordypningstilbud i teater. Dette er et svært eksklusivt tilbud, og krever en audition-tape og en utvelgelse for å delta. Denne audition-tapen skal sendes inn til koordinator for prosjektet og vurderes av koordinator i samarbeid med aktuell pedagog for tilbudet. Innholdet i tapen kan variere fra år til år. Det er plass til maks 2 elever pr. skole pr. år, og elevene binder seg til 4 lørdager/workshops ila. året. Eksterne pedagoger underviser på disse workshopene, og kulturskolens pedagog(er) deltar som deltakende observatør(er)/støtte for elevene.

Fordypning i dans

Halden kulturskole jobber for å etablere et fordypningstilbud i dans i løpet av planperioden.

Fordypning i visuell kunst



Referanser

Halden kommune. (2023). *Vi i Halden. Oversikt over helsetilstanden og kunnskapsgrunnlag for planlegging*. Hentet fra <https://www.halden.kommune.no/f/p1/i7bc69add-cfb9-488c-be56-797c6eec5e1a/oversikt-over-helsetilstanden-og-kunnskapsgrunnlag-for-planlegging-2023.pdf>

